

تبیین ابعاد آنومی و عوامل اجتماعی موثر بر آن (مورد مطالعه: دانش آموزان دوره‌ی متوسطه استان ایلام)

عشرت خوشبخت^۱، فریدون وحیدآ، رضا اسماعیلی^۲

تاریخ دریافت: ۹۶/۳/۹

تاریخ پذیرش: ۹۶/۶/۱۰

چکیده

آنومی از مسائلی است که جوامع مدرن با آن دست به گریبان اند. آنومی مسئله‌ای اجتماعی یا بیماری جامعه مدرن است و نه تنها درمانی روشن نیافته، بلکه به دوران پسامدرن نیز انتقال یافته است. پژوهش حاضر به تبیین جامعه شناختی ابعاد آنومی (فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی) نوجوانان دختر استان ایلام می‌پردازد. روش کار در این تحقیق پیمایش است و تکنیک جمع‌آوری داده‌ها نیز پرسش‌نامه می‌باشد. جامعه‌ی آماری تمامی نوجوانان دختر استان ایلام است، که در ۱۱۱ مدرسه متوسطه‌ی دوم در سال تحصیلی ۹۶-۹۵ مشغول به تحصیل می‌باشند. تعداد آنها ۷۴۴۶ نفر است و از این تعداد ۴۰۰ نفر بعنوان نمونه انتخاب شده‌اند. برای تعیین مدارس بصورت خوشه‌ای چند مرحله‌ای و سپس برای انتخاب افراد از نمونه گیری طبقه‌ای متناسب استفاده شده است. تبیین جامعه شناختی ابعاد آنومی (مطالعه موردی نوجوانان دختر استان ایلام) در قالب ۱۵ فرضیه مطرح شد، که نتایج زیر بدست آمد: پس از ورود متغیرهای مستقل در تحلیل رگرسیونی، بر اساس روش پیش رونده طی سه مرحله با متغیرهای احساس نابرابری، نگرش به آینده و اعتماد بین فردی معنی‌دار بوده‌اند. احساس نابرابری (۰/۴۱۸)- نگرش به آینده (۰/۲۱۲)- اعتماد بین فردی (۰/۱۲۳) می‌باشد.

واژگان کلیدی: ابعاد آنومی، نوجوانان دختر، اعتماد بین فردی، نگرش به آینده و احساس نابرابری اجتماعی

۱ دانشجوی دکترای جامعه‌شناسی، دانشگاه آزاد واحد دهقان، پست الکترونیکی: e.khoshbakht71@yahoo.com

۲ استاد، دانشگاه اصفهان، پست الکترونیکی: Fvahida@yahoo.com

۳ استادیار، دانشگاه آزاد واحد خوراسگان، پست الکترونیکی: r.esmaeili@khuif.ac.ir

مقدمه

امروزه آنومی از بحران‌های عمده جهانی است که بر تمامی جوامع انسانی سایه افکنده است. این معضل اجتماعی از یک سو از هم پاشیدگی خانواده‌ها و از سوی دیگر افزایش روزافزون جرم و جنایت را با خود به همراه آورده است. به طوری که این بحران (بروز ابعاد آنومی) و شیوه‌های مواجهه با آن نگرانی‌های فراوانی را برای افراد قانون گذار، برنامه ریزان و مجریان جامعه به وجود آورده است. از آنجا که در هیچ جامعه‌ای نمی‌توان به طور مطلق امکان بروز آنومی را از میان برد، پژوهش در زمینه علل بروز و ظهور آنومی چه بسا راهگشایی برای جلوگیری از ازدیاد جرم برای جوامع باشد (ابرنآبادی ۱۳۸۷: ۱۸). اقدامات پیشگیرانه از بوجود آمدن آنومی و ناهنجاری اجتماعی به منزله واکسیناسیون جامعه در مقابل جرم است و چه بسا به دو صورت پیشگیری قبل از تحقق جرم و پیشگیری از افزایش آثار مخرب جرم و پس از وقوع جرم، درباره مجرم و جامعه صورت پذیرد (اسکیدمور ۱۳۸۵: ۲۶). کشور ما یکی از کشورهایی است که جمعیت جوانی دارد و حدود نیمی از افراد آن را سنین زیر ۱۹ سال تشکیل می‌دهد، این رقم نشان دهنده‌ی این امر است که باید به این قشر از جامعه توجه جدی شده و آموزش و پرورش بهینه، اشتغال مفید و به ویژه انتقال هنجارها و ارزش‌های فرهنگی ضرورت پیدا می‌کند؛ موضوعی که از آن به عنوان جامعه پذیری یاد می‌شود و سبب دوام جامعه می‌شود (شیخی ۲۰۰۷: ۸۷-۹۴). در این راستا مراکز علمی و پژوهشی وظیفه دارند با توجه به رسالت مهم آگاه سازی، مردم و مسئولین آموزش و خانواده‌ها را نسبت به عواقب این پدیده بیش از پیش رهنمون باشند (جهانبگلو ۱۳۷۷: ۴۵).

زنان عصر حاضر بیش از زنان دیگر اعصار از چارچوب خانه خارج شده، آزادی بیشتری پیدا کرده و هم چنین در معرض آسیب‌های بسیار واقع شده اند، بنابراین، انجام پژوهش حاضر و بررسی میزان ابعاد آنومی، آن هم در میان یک جامعه‌ی سنتی و پدر سالار و مهم تر از همه در بین دختران این دیار مرد سالار، ضروری و حیاتی بوده که می‌توان با ارایه‌ی راهکارها و راهبردهایی در جهت پیشگیری از ناهنجاری جوانان و راهنمایی آنان برای انتخاب الگوهای سازگار و هنجارهای جامعه، از بسیاری از مسایل و مضللات اجتماعی نظیر خودکشی، قتل، نزاع‌های خانوادگی و... جلوگیری به عمل آورد (دورکهایم ۱۳۸۷: ۶۵).

طرح مساله

رعایت هنجارهای جامعه به وسیله افراد باعث انسجام و وفاق اجتماعی می‌گردد و هرچه این انسجام بیشتر باشد، قطعا جامعه را به سمت و سوی توسعه و پیشرفت در ابعاد مختلف سوق می‌دهد، اما تاریخ زندگی انسانها نشان می‌دهد که همیشه چنین نیست و تمام افراد جامعه هنجارها و ارزش‌های جامعه را رعایت نمی‌کنند، و ناهنجاری‌هایی در جامعه وجود دارد و اجتناب ناپذیر است، اما در بحث ناهنجاری و عدم تبعیت تعدادی از افراد جامعه، میزان و شدت ناهنجاری در جامعه بسیار مهم است. زمانی که این عدم تبعیت از مقررات و هنجارهای حاکم بر جامعه رو به فزونی رود، جامعه را به سوی سقوط و نابودی می‌کشاند (مونچ^۱).

۲۰۰۷: ۲۴-۵۰). و این عدم رعایت هنجارها با پیچیده تر شدن جامعه بیشتر می شود. در کشور ما ایران هم این ناهنجاری ها اجتناب ناپذیر است، اما با توجه به جوان بودن جمعیت کشور و بالا بودن قدرت ریسک پذیری این قشر از جامعه، توجه به ابعاد و شدت ناهنجاری به ویژه در بین نوجوانان بسیار مهم و حیاتی است (دورکیم ۱۳۷۷: ۱۳۹-۱۶۱).

از این رو، شناخت وضعیت احساسی و مقتضیات ذهنی جوانان به خصوص دانش آموزان و با تاکید بیشتر بر نوجوانان دختر که سازندگان فردای جامعه اند، بسیار مهم می نماید، چرا که احساسات تعیین کننده کنش اند. از طرف دیگر، مطالعه آنومی در سطح فردی (آنومیا) امکان بررسی معنای ذهنی افراد درگیر در شرایط آنومیک را فراهم می سازد (رجب زاده ۱۳۸۲: ۲۱). بدین ترتیب می توان با بررسی آنومی در سطح فردی، تجلیات شرایط اجتماعی را در احساسات و استنباطهای افراد شناخت و به معیاری برای تبیین انحرافات اجتماعی و رفتارهای ناهمنا دست یافت (مائومه^۱ ۲۰۰۳).

اگر با دیدی جامعه شناسانه به پدیده ی آنومی نگاه شود، آنومی را می توان به منزله ی یک بیماری اجتماعی تلقی نمود که باید معالجه شود. مسلماً برای مبارزه با هر بیماری ای باید ابتدا آن را شناخت و به زمینه های پیدایش آن پی برد، سپس بیمار را نجات داد و از بروز دوباره این عارضه پیشگیری نمود. چنان چه آنومی یک عارضه و آسیب اجتماعی تلقی شود، لذا «قشر نوجوان» به عنوان یکی از اقشار آسیب پذیر جامعه در معرض ابتلا به این عارضه هستند یا به نوعی به آن دچار شده اند (سیرز ۲۰۰۱: ۱۴).

کجروی به عنوان یک مسئله اجتماعی در بین طبقات اجتماعی و در بین نوجوانان استان ایلام، بخصوص در بین نوجوانان دختر بر ساختار خانواده تاثیر گذاشته و گاه اثرات نامطلوب و بیشماری را بر جای نهاده است. افزایش روزافزون این پدیده، اهمیت و ضرورت مطالعه و بررسی این موضوع را بیان می نماید (کردزنگنه ۱۳۸۵: ۳۲-۴۵).

امروزه نابسامانی های اجتماعی روز به روز گسترده تر شده و ابعاد آن وسیع تر می گردد، همین عامل خود باعث بروز انواع بزهکاری ها و قانون شکنی ها می شود. عوامل مختلفی سبب بروز ناهنجاری بخصوص در بین نوجوانان و جوانان می گردد که با توجه به نوع جامعه پذیری، فرهنگ جامعه، نوع و ساختار خانواده متفاوت می باشد، اما از عوامل بسیار مهم در بین نوجوانان می توان به روند نا مطلوب و نامناسب جامعه پذیری آنها اشاره کرد، فرایندی که در آن، مشکلات خانواده ها و بی توجهی نهادهای مختلف جامعه، در ایجاد آن نقش اساسی دارد (سیگل^۲ ۲۰۰۱: ۱۵۴). بنابراین برای رفع این ناهنجاری ها در ابعاد متفاوت می بایست ابتدا عوامل بوجود آورنده ی آنها شناخته شده و مورد بررسی قرار گیرد. سازمان ها و نهادهای مختلف جامعه همواره بر مطالعه ی رفتار نوجوانان و جوانان تاکید داشته و دارند و در همین خصوص هم نهادهای زیادی تاسیس شده اند و برنامه های مختلف و متنوعی را برای آنان در نظر گرفته اند و این خود اهمیت نوجوانان و جوانان را در جامعه نشان می دهد (کرلینجر ۱۳۷۶: ۲۱۰). حال اگر این برنامه ریزی ها و تاکیدها بر روی گروهی از جنس

1 Maume

2 Ciegel

مادران آینده و سازندگان جامعه‌ی سالم آتی باشد، اهمیت و ضرورت اجرایی بودن آنها چندین برابر می‌شود، چرا که در جامعه‌ی در حال گذار ایران، این نوجوانان دختر هستند که مادران آینده شده و وظیفه‌ی تربیت یک شهروند سالم و مطلوب را بر عهده دارند. بنا براین هر گونه اشکال و ضعف در برنامه ریزی برای نوجوانان، بخصوص نوجوانان دختر نه تنها سرعت بروز انواع آنومی را در جامعه بیشتر می‌کند، بلکه این سیکل روز به روز معیوب تر هم می‌شود. با توجه به مباحث فوق، می‌توان گفت که استان ایلام هم مانند سایر نقاط کشور، نگران وضع نوجوانان، این سازندگان فردای بهتر است و نظر به این که استان ایلام از نظر فرهنگی دارای تنوع بوده و از قومیت‌های متفاوتی تشکیل شده و همین تنوع قومی و قبیله‌ای می‌تواند در صورت نامطلوب بودن جامعه پذیری نوجوانان و به تبع آن بروز ناهنجاری‌های رفتاری و اجتماعی، مشکلات زیادی را در حوزه‌های مختلف بوجود آورد و اگر این تخطی‌کننده از جنس مردان نبوده و یک نوجوان دختر باشد، قطعاً تصمیماتی که برای این فرد خاطی در نظر گرفته می‌شود، بسیار شدید تر بوده و حتی منجر به قتل یا خودکشی هم می‌گردد (ادگار ۱۳۸۸ : ۴۵-۶۱).

در برنامه‌های اول تا پنجم توسعه در ایران به آموزش و پرورش توجه ویژه‌ای شده و هماهنگ بودن و تطبیق برنامه‌های اجرایی با نیازهای بازار کار، آموزش اجرایی و اصلاحات لازم در زمینه‌های آموزشی و درسی و تربیت نیروی انسانی سالم و متعهد و. از اهمیت به سزایی برخوردار بوده است. اکنون نیز در تدوین برنامه‌ی ششم توسعه و در ادامه برنامه‌های قبلی، توجه به آموزش و پرورش و تربیت شهر وند مطلوب و اهمیت خانواده از اهمیت بسزایی برخوردار می‌باشد. بنابراین جنبه‌ی نوآوری تحقیق حاضر این است که علاوه بر توسعه‌ی تربیت نسل سالم در جامعه در خصوص پیشگیری و کاهش انواع آنومی در جامعه، تداوم تحقیقات و پژوهش‌های واقعی با آمارهای دقیق در بین نوجوانان (نسل آینده‌ی این مرز و بوم) می‌تواند جامعه را به سمت و سوی جامعه‌ی سالم و پیشرفته سوق دهد، به خصوص زمانی که تحقیقات در مورد ۵۰٪ جمعیت کشور و مادران آینده است که تربیت و جامعه پذیری نسل آینده بر عهده‌ی این قشر می‌باشد و آگاهی از وضعیت میزان سلامت یا آسیب این گروه می‌تواند، روند تغییرات لازم و بهبود برنامه‌های از پیش تعیین شده را فراهم آورد و به برنامه ریزان اجتماعی و فرهنگی در اتخاذ سیاست‌های سالم کمک شایانی نماید. با توجه به بررسی ابعاد آنومی در بین نوجوانان و ارتباط دو جانبه‌ی مفهوم جامعه شناختی آنومی و نوجوانان در این تحقیق، نتایج این پژوهش می‌تواند برای تمام سازمان‌های فرهنگی و اجتماعی و نهاد آموزش و پرورش مفید واقع شود، البته نتایج تحقیق می‌تواند مورد استفاده سایر پژوهشگران و سازمان‌ها دیگر نیز قرار گیرد.

اهداف

هدف اصلی این پژوهش تبیین جامعه‌شناختی ابعاد آنومی (اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی) در بین دانش‌آموزان دختر دوره‌ی متوسطه دوم استان ایلام می‌باشد.
این پژوهش در پی بررسی اهداف جزئی زیر نیز می‌باشد:

- ۱- بررسی و شناخت رابطه‌ی بین اعتماد بین فردی و ابعاد آنومی در بین دانش‌آموزان دختر دوره‌ی متوسطه دوم استان ایلام.
- ۲- بررسی و شناخت رابطه‌ی بین نگرش به آینده و ابعاد آنومی در بین دانش‌آموزان دختر دوره‌ی متوسطه دوم استان ایلام.
- ۳- بررسی و شناخت رابطه‌ی بین احساس نابرابری اجتماعی و ابعاد آنومی در بین دانش‌آموزان دختر دوره‌ی متوسطه دوم استان ایلام.

سوالات تحقیق

- ۱- وضعیت آنومی در بین دانش‌آموزان دختر دوره‌ی متوسطه دوم استان ایلام چگونه است؟
- ۲- ابعاد آنومی در بین دانش‌آموزان دختر دوره‌ی متوسطه دوم استان ایلام، به چه صورتی است؟

پیشینه تحقیق

محققان بسیاری در سال‌های اخیر پژوهش‌هایی بروی آنومی انجام داده‌اند. هب‌دیج^۱ پژوهشی با عنوان “خرده فرهنگ: معنای سبک” انجام داده که در آن به مطالعه پدیده‌هایی پرداخت که هژمونی را به مبارزه می‌طلبد. مطالعه موردی وی از فرهنگ جوانان انگلیسی نشان می‌دهد که گروه‌های پانک، ماد و غیره، از راه لباس‌هایی که می‌پوشند و تصاویری که ارائه می‌دهند هژمونی را به مبارزه می‌طلبند. تایتل^۲ مطالعه‌ای را با عنوان “تحریم و انحراف اجتماعی” انجام داد و دریافت که رابطه‌ی معکوسی بین میزان دین داری و کجروی افراد وجود دارد. گات فردسون و همکاران^۳ نظریه‌ی بی سامانی اجتماعی را با بررسی همبستگی داده‌های سطح بلوک مربوط به خانواده‌های از هم پاشیده، فقر، بیکاری، درآمد و تحصیلات، با داده‌های خود گزارش شده‌ی فرد در زمینه‌ی پر خا شگری، دزدی و مصرف مواد آزمایش کردند. متغیرهای مستقل، نشان دهنده‌ی بزهکاری افراد بود، ولی رابطه‌ها قوی نبود و بر اساس نوع بزهکاری و جنس متغیر بود. به علاوه، پیوندهای اجتماعی و همراهان هم سن و سال نوجوانان، بر میزان بی سامانی اجتماعی و بزهکاری تاثیر می‌گذاشت (ونزل^۴ ۲۰۰۹: ۱۳۹۱-۱۴۰۷). جانگ و جانسون تلاش کردند بی سامانی اجتماعی را به طور مستقیم بر اساس درک بی نظامی محله اندازه گیری کنند و رابطه‌ی آن را با مصرف مواد مخدر توسط نوجوانان آزمایش نمایند. تحقیق آن‌ها رابطه‌ی معنی داری را مشاهده کرد و هم چنین نشان داد که مذهبی بودن فرد به عنوان یک عامل حفاظتی برای نوجوانان در محله‌های بی نظم عمل می‌کند، اما مصرف مواد، بیشتر تحت تأثیر متغیرهای پیوند اجتماعی و قوی تر از همه تحت تأثیر متغیرهای یادگیری اجتماعی بود. داشتن همتایانی که از مواد استفاده می‌کنند و دارا بودن نگرش‌های مثبت نسبت به مصرف مواد، اکثر اثرات محله را میانجی گری می‌کند (رفیع پور ۱۳۷۹: ۲۱۰).

1 Hebdige, 1979

2 Tittle, 1980

3 Gott fredson , 1991

4 Wenzel

مبانی نظری تحقیق

آنومی از جمله مسائلی است که مربوط به دوران مدرن است چراکه فرایند مدرنیزاسیون چه در بعد فنی و چه در بعد فرهنگی دیدگاه‌های مختلف بر تبیین موضوعی کمک خواهد کرد. در نظریه‌های کلاسیک دورکیم مفهوم آنومی و بی‌هنجاری اجتماعی را در دو سطح فردی و جمعی به کار برده است. آنومی در سطح فردی، نوعی احساس فردی از بی‌هنجاری و نشانگر حالتی فکری است که در آن احساسات فرد نسبت به خود وی سنجیده می‌شود؛ اما در حالت اجتماعی، آنومی در شرایطی امکان وقوع دارد که بر اثر تغییر جمعیتی و تقسیم کار اجتماعی مفهوم پیدا می‌کند و فرد مجال بروز می‌یابد و در عین حال نیروی وجدان جمعی نیز تضعیف می‌گردد پس از این منظر، آنومی اجتماعی پدیده‌ای مربوط به جامعه‌ی مدرن است که در جامعه‌ی سنتی امکان وقوع آن اندک است (دورکیم، ۱۳۸۳: ۱۳۵۹).

به نظر دورکیم انسجام اجتماعی در یک حوزه تعاملی معین شکل و معنی پیدا می‌کند. دورکیم، احساسی را که در میدان تعاملی به وجود می‌آید، عاطفه جمعی می‌نامد. از نظر دورکیم، عاطفه جمعی عمیقاً اکثر اً طی مناسک جمعی (مثل اعیاد و مراسم ملی و مذهبی و غیره) به وجود می‌آید و بدین نحو موجبات افزایش و تحکیم انسجام اجتماعی را فراهم می‌کند (ازکیا و غفاری، ۱۳۸۰: ۱۸۰).

فرضیات تحقیق

- ۱- بین اعتماد بین فردی و ابعاد آنومی در بین دانش‌آموزان دختر دوره‌ی متوسطه دوم استان ایلام همبستگی معناداری وجود دارد.
- ۲- بین نگرش به آینده و ابعاد آنومی در بین دانش‌آموزان دختر دوره‌ی متوسطه دوم استان ایلام همبستگی معناداری وجود دارد.
- ۳- بین احساس نابرابری اجتماعی و ابعاد آنومی در بین دانش‌آموزان دختر دوره‌ی متوسطه دوم استان ایلام همبستگی معناداری وجود دارد.

روش مطالعه

روش ما در این تحقیق میدانی خواهد بود. پس از تبدیل مفاهیم به معرف‌ها، برای هر یک از معرف‌ها گویه‌های مناسبی تهیه و در قالب پرسش‌نامه تدوین شد. بنابراین، ابزار گردآوری اطلاعات در این تحقیق، پرسش‌نامه است که در آن علاوه بر سوالات مربوط به متغیرهای مستقل، متغیر وابسته، سوالات مربوط به متغیرهای زمینه‌ای نیز گنجانده شده است. لازم به ذکر است که پرسش‌نامه‌ها به صورت حضوری توسط خود محقق تحویل پاسخ‌گو داده و پس از تکمیل پرسش‌نامه عودت داده می‌شود. همچنین لازم به ذکر است که طرح تحقیق این پیمایش از نوع مقطعی است. یعنی اطلاعات در مقطع زمانی خاص از پاسخ‌گویان جمع‌آوری می‌شود. که نتایج به دست آمده از طرح مقطعی فقط در زمان اجرای تحقیق درست است و با گذشت زمان تغییر می‌کند. از نظر بعد زمانی، این تحقیق می‌تواند در زمره‌ی تحقیقات مقطعی یا عرضی و به اصطلاح پیمایش توصیفی باشد، چرا که در یک برهه‌ی زمانی خاص (سال تحصیلی ۹۶-۹۵) انجام می‌گیرد. از این

طریق امکان گردآوری اطلاعات بر حسب نوع فراوانی و گرایش مرکزی به شکل طبقه بندی شده وجود دارد. پژوهش حاضر، از نوع پیمایشی^۱ است. در این تحقیق، جامعه‌ی آماری ما شامل کلیه‌ی نوجوانان دختر مشغول به تحصیل در دوره‌ی دوم متوسطه می‌باشد، که در سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵ در ۱۱۱ مدرسه در شهرستان‌های استان ایلام به تحصیل مشغول می‌باشند. روش نمونه‌گیری، خوشه‌ای چند مرحله‌ای می‌باشد. داده‌های مورد نظر پژوهش از طریق پرسش نامه با شیوه‌ی نمونه‌گیری خوشه‌ای جمع‌آوری می‌گردد، در این نوع نمونه‌گیری نخست از بین شهرستان‌های استان ایلام چند شهرستان را به تصادف انتخاب کرده و از بین مناطق آموزشی، یک آموزشگاه و سپس در بین آموزشگاه‌ها، یک پایه انتخاب گردید و از میان آن پایه، یک کلاس انتخاب شده و تمام دانش‌آموزان همان کلاس انتخاب شده و بر اساس آمار اداره‌ی آموزش و پرورش استان ایلام، تعداد نوجوانان دختر استان ایلام در سال تحصیلی ۹۶-۹۵، حدود ۷۴۴۶ نفر است. سپس با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای متناسب از بین دانش‌آموزان دختر به صورت کاملاً تصادفی نمونه انتخاب کرده‌ایم برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، با توجه به سطح سنجش متغیرهای مورد بررسی، از آماره‌های توصیفی و استنباطی (میانگین، میانه، نما به عنوان شاخص مرکزی و پراکندگی، نمودار، جداول توزیع فراوانی، رگرسیون و ضریب همبستگی) برای تحلیل داده‌ها استفاده شده است.

تعریف نظری متغیر وابسته (ابعاد آنومی)

ابعاد آنومی به عنوان متغیر وابسته‌ی تحقیق، به وضعیتی گفته می‌شود که در آن فرد احساس بی‌هنجاری نموده و حالت گسستگی فقدان اجماع بین فرد و جامعه پدید می‌آید. در این تحقیق از رویکرد چهارگانه‌ی خرده نظام‌های پارسونز، ۴ بعد آنومی مورد نظر است

≠ آنومی اقتصادی : در این آنومی افراد نسبت به اصول و قواعد اقتصادی تعهد نداشته و هیچ گونه مطلوبیتی در پیروی از این قواعد برای کنشگر وجود ندارد، بین نیازها و هدف‌های اجتماعی - امکانات اقتصادی و مالی و راه‌های رسیدن به این اهداف تناسب وجود ندارد (مراجایی، ۱۳۸۳: ۳۴).
 ≠ آنومی فرهنگی : به شرايطی اشاره دارد که در آن افراد در احساس تعهد در ابعاد متفاوت (اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی) مسایل با بحران مواجه شده و ضعف گفتمان فرهنگی مشهود بوده و بافت ساختاری فرهنگی در حال ضعیف شدن است. مدگرایی، پیدا شدن خرده فرهنگ‌های خاص در بین افراد، سبک زندگی و کنش خاص و شیوه‌ی پوشش از مولفه‌های این بعد از آنومی است (نادری، ۱۳۸۹: ۱۹۲).

≠ آنومی اجتماعی : در این نوع آنومی، هنجارها، ارزش‌ها و نظام اجتماعی بسیار ضعیف می‌گردد، در قواعد هنجاری آشفتگی را بوجود آورده که در آن نوجوانان نمی‌توانند مطابق با نظامی از قواعد مشترک ارتباط و تعامل برقرار کنند و توانایی ارضای نیازهای خود را ندارند، در نتیجه نظم اجتماعی و فرهنگی از بین رفته و ناهنجاری اجتماعی در جامعه شکل می‌گیرد (Maume, MO & Lee, M.R. 2003).

≠ آنومی سیاسی : وضعیتی است که در آن افراد به قواعد سیاسی جامعه التزام نداشته و پیروی از قواعد جامعه‌ی سیاسی برای آنها مهم جلوه نمی‌کند. التزام یا تعهد، به احساس وظیفه نسبت به رعایت قواعد جامعه‌ی سیاسی اشاره می‌کند و مطلوبیت به احساس مربوط است که قواعد مناسب هستند و می‌توان زندگی اجتماعی را سامان داد (Ciegiel. J. Larry. 2001).

تعریف عملیاتی متغیر وابسته (ابعاد آنومی):

جهت سنجش متغیر آنومی اجتماعی و ابعاد آن (اقتصادی، فرهنگی، سیاسی) از مقیاسی محقق ساخته در فرم مقیاس لیکرت متشکل از ۲۵ گویه استفاده شده است که عبارتند از :

- تا چه اندازه حین تردد از خیابان های شهر به چراغ راهنما (سبز، زرد و قرمز) توجه می‌شود؟
- تا چه اندازه مردم شهر، قوانین عبور و مرور (ازدحام نکردن، با موتور و دوچرخه در پیاده رو راه نرفتن و...) را در پیاده روهای شهر رعایت می‌کنند؟
- تا چه اندازه وضعیت خرید نان از نانوائی‌ها و رعایت نوبت در پمپ بنزین‌ها و... را قبول دارید؟
- تا به اندازه طرز پوشش (روسی، شلوارو...) در سطح شهر متناسب با ارزش‌های جامعه می‌باشد؟
- بی نظمی‌ها را تا چه اندازه در جامعه می‌بینید به طوری که نمی‌توان گفت فردا چه اتفاقی خواهد افتاد؟
- تا چه اندازه با این جمله موافقت می‌کنید: هر قدر از عمر انسان می‌گذرد، وضعیت جامعه‌ی ما بدتر می‌شود؟
- تا چه اندازه مردم در محافظت از امکاناتی (پارک، روشنایی معابر و...) مال خودشان نیست، تلاش می‌کنند؟
- جمله: « زمانه به اندازه‌ای بی رحم شده است که نمی‌توان به هر کس اعتماد نمود »، تا چه اندازه مورد قبول شماست؟
- تا چه اندازه به شرکت در انتخابات رییس جمهوری در دوره ی آینده علاقه نشان می‌دهید؟
- تا چه اندازه مسایل سیاسی کشور را دنبال می‌کنید؟
- تا چه اندازه در دولت فعلی، به شایسته سالاری (افراد لایق و تحصیل کرده مجرب و...) توجه شده است؟
- تا چه اندازه بین حرف و عمل سیاست مداران هماهنگی وجود دارد؟
- در حال حاضر تا چه اندازه دولت فعلی توانسته است وعده‌های داده شده به مردم (جوانان و زنان) را عملی کند؟
- تا چه میزان با جمله‌ی زیر موافقت می‌کنید؟ « با توجه به توسعه صنعت و ارتباطات در جهان امروز، لازم است که جامعه‌ی ایران در جامعه‌ی جهانی ادغام شود ».
- تا چه اندازه مجریان کشور را در به وجود آوردن تورم (زمین، مسکن، تغذیه و...) مسؤول می‌دانید؟
- تا چه اندازه استفاده از تلفن همراه را نامناسب می‌دانید؟

- تا چه اندازه در سطح جامعه استخدام شدن از طریق پارتی بازی انجام می‌شود؟
- به نظر شما، تا چه اندازه مسئولان در جهت رفع مشکلات جوانان تلاش می‌کنند؟
- تا چه اندازه در جامعه پول حرف اول را می‌زند؟
- تا چه اندازه مردم را متمایل به استفاده از الگوهای غربی (نوع پوشش، نحوه راه رفتن و...) می‌بینید؟
- تا چه اندازه صدا و سیما را در تمایل مردم به سمت استفاده از رسانه‌های خارجی (ماهواره و...) مقصر می‌دانید؟
- تا چه اندازه استفاده از اینترنت را نامناسب می‌دانید؟
- تا چه اندازه استفاده از ماشین‌های شخصی را در انجام معمول درون شهری نامناسب می‌دانید؟
- تا چه میزان با این جمله موافق هستید؟ ما به عنوان نسل سوخته، سوختیم، منصفانه نیست که از این به بعد بچه‌ای متولد شود.
- تا چه میزان صدا و سیما توانسته است نیازهای جوانان را در حوزه (فیلم، موسیقی، اخبار و...) فراهم نماید؟

≠ اعتماد بین فردی

- جهت سنجش متغیر اعتماد بین فردی از مقیاسی محقق ساخته در فرم مقیاس لیکرت متشکل از ۴ گویه به شرح ذیل استفاده شده است .
- این روزها اغلب دوستان در قید قول و قرارهای خود نیستند.
 - به سختی می‌توان دوست صمیمی پیدا کرد.
 - به افراد غریبه نمی‌توان اعتماد کرد.
 - امروزه کمتر می‌توان به دیگران اعتماد کرد.

≠ نگرش به آینده

- جهت سنجش متغیر نگرش به آینده از مقیاسی محقق ساخته در فرم مقیاس لیکرت متشکل از ۴ گویه به شرح ذیل استفاده شده است .
- همه چیز روز به روز بهتر می‌شود.
 - در آینده، رویدادهای خوبی در زندگیمان اتفاق خواهد افتاد.
 - مطمئن هستیم که شرایط زندگیم بهتر خواهد شد.
 - می‌توانم آینده ام را به بهتر از این تبدیل کنم.

≠ احساس نابرابری

- جهت سنجش متغیر احساس نابرابری از ۶ گویه به شرح ذیل استفاده شده است .
- نحوه ی برخورد کارمندان با مردم در ادارات ما، بر طبق قانون و مقررات است.
 - افرادی که به اصطلاح پارتی دارند، در این جامعه به راحتی قانون را دور می‌زنند.

- مجریان، قانون را فقط برای افراد طبقه‌ی پایین اجرا می‌کنند.
- در جامعه‌ی ما، واقعاً همه افراد در مقابل قانون برابرند.
- صاحبان قدرت، به راحتی می‌توانند قانون را نادیده بگیرند و مجازات هم نشوند.
- به نظرم، در جامعه‌ی ما، از لحاظ برخورداری از حقوق و امتیازات قانونی، تفاوتی بین افراد وجود ندارد.

متغیرهای مستقل تحقیق

≠ اعتماد بین فردی

یکی از رسالت‌های مهم انسان در جهان خاکی، ایجاد-گسترش-تداوم و عمق بخشیدن به روابط بین فردی است. روابط بین فردی مهمترین مولفه‌ی زندگی ما از بدو تولد تا هنگام مرگ هستند. بزرگترین تنبیه برای انسان، تنها ماندن است. هیچ یک از توان مندی‌های انسان رشد نمی‌کند مگر در بستر روابط بین فردی. ارتباط زمانی موثر است که هر دو طرف به خواسته‌های خود برسند.

≠ نگرش به آینده

به طرز تلقی نوجوانان دختر استان ایلام نسبت به اوضاع اجتماعی (وضعیت جرم و انحرافات اجتماعی، اعتیاد، ادامه تحصیل و...)، آینده‌ی اوضاع اقتصادی (بیشتر شدن فاصله‌ی طبقات -افزایش قیمت‌ها- پیدا کردن شغل مورد نظر -تهیه‌ی مسکن و...)، آینده‌ی اوضاع اخلاقی (تقلب -تظاهر- راستگویی و...) اشاره دارد.

≠ احساس نابرابری اجتماعی

به تفاوت‌های بین افراد جایگاه‌هایی اشاره دارد که به صورت اجتماعی تعریف شده اند و آنها را اشغال کرده‌اند. همین تفاوت در جایگاه‌ها، افراد را به لحاظ حقوق پاداش‌ها و امتیازات دچار نابرابری می‌کند.

اهداف و فرضیات

۱- روایی^۱

برای بررسی اعتبار پرسش‌نامه تحقیق از روش اعتبار سازه^۲ استفاده شده است. در این شیوه، ارزیابی سنجش برحسب مطابقت آن با انتظارات نظری صورت می‌گیرد. براساس داده‌های حاصل از تحقیق، نتایج این تحقیق با تحقیقات گذشته همخوانی دارد. به بیان دیگر الگوی روابط بین متغیرها با انتظارات نظری و پیشینه پژوهشی هماهنگ است و مؤید اعتبار سازه بررسی مدنظر است. هم چنین در این تحقیق از اعتبار صوری نیز استفاده شده است. بدین معنا که ما در این تحقیق نظر متخصصان را نیز در نظر گرفته‌ایم و در فرایند تحقیق از افرادی که در این زمینه کار کرده‌اند، سود جست‌ایم.

1 Validity

2 Construct Validity

۲- پایایی ۱

در این تحقیق برای تعیین پایایی، پرسش نامه بین ۳۰ نفر پیش آزمون شد و بعد از استخراج داده های بین پیش آزمون (۳۰ پرسش نامه) و داده های تحقیق (۴۰۰ پرسش نامه) آلفای کرونباخ گرفته شد. در تحقیق حاضر نتایج آزمون کرونباخ آلفا بصورت زیر است:

جدول شماره ۱. نتایج آزمون کرونباخ آلفا

شاخص	تعداد گویه	ضریب آلفا کرونباخ
آنومی	۲۵	۰/۷۲
اعتماد بین فردی	۴	۰/۷۶۸
نگرش به آینده	۴	۰/۸۱۹
احساس نابرابری اجتماعی	۶	۰/۷۰۵

یافته ها

آزمون نرمال بودن داده ها

ابتدا چولگی و کشیدگی داده ها آزمون می شود. چولگی معیاری از تقارن یا عدم تقارن تابع توزیع می باشد. برای یک توزیع کاملاً متقارن چولگی صفر و برای یک توزیع نامتقارن با کشیدگی به سمت مقادیر بالاتر چولگی مثبت و برای توزیع نامتقارن با کشیدگی به سمت مقادیر کوچکتر مقدار چولگی منفی است. کشیدگی یا kurtosis نشان دهنده ارتفاع یک توزیع است. به عبارت دیگر کشیدگی معیاری از بلندی منحنی در نقطه ماکزیمم است و مقدار کشیدگی برای توزیع نرمال برابر ۳ می باشد. کشیدگی مثبت یعنی قله توزیع مورد نظر از توزیع نرمال بالاتر و کشیدگی منفی نشانه پایین تر بودن قله از توزیع نرمال است.

جدول شماره ۲. آزمون نرمال بودن داده ها

Skewness (چولگی)	Kurtosis (کشیدگی)	
۰/۳۱۵	۰/۶۱۰	آنومی
۰/۷۵۶	۰/۶۹۳	اعتماد بین فردی
۰/۷۲۶	۰/۲۴۳	نگرش به آینده
۰/۶۹۰	۰/۷۶۵	احساس نابرابری اجتماعی

مقدار چولگی مشاهده شده برای متغیرها در بازه (۲، -۲) قرار دارد. یعنی از لحاظ کجی متغیرها نرمال بوده و توزیع آن متقارن است. مقدار کشیدگی نیز در بازه (۲، -۲) قرار دارد. این نشان می‌دهد توزیع متغیرها از کشیدگی نرمال برخوردار است.

پس از بررسی عادی یا نرمال بودن کشیدگی و یا چولگی توزیع داده‌ها، از آزمون شاپیرو-ویلک یا آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده می‌شود تا از نرمال بودن داده‌ها اطمینان حاصل گردد.

هنگام بررسی نرمال بودن داده‌ها ما فرض صفر مبتنی بر این که توزیع داده‌ها نرمال است را در سطح خطای ۵٪ تست می‌کنیم. بنابراین اگر آماره آزمون بزرگتر مساوی ۰/۰۵ بدست آید، در این صورت دلیلی برای رد فرض صفر مبتنی بر این که داده نرمال است، وجود نخواهد داشت. به عبارت دیگر توزیع داده‌ها نرمال خواهد بود. برای آزمون نرمالیت فرض‌های آماری به صورت زیر تنظیم می‌شود:

H0: توزیع داده‌های مربوط به هر یک از متغیرها، نرمال است.

H1: توزیع داده‌های مربوط به هر یک از متغیرها، نرمال نیست.

آزمون تک نمونه‌ای کولموگروف-اسمیرنوف به مقایسه تابع توزیع تجمعی مشاهده شده با تابع توزیع تجمعی نظری در یک متغیر می‌پردازد. به عبارتی دیگر در این آزمون، توزیع یک صفت در یک نمونه با توزیعی که برای آن جامعه مفروض است، مقایسه می‌شود.

جدول شماره ۳. آزمون نرمال بودن داده‌ها

Sig.	Kolmogorov-Smirnov	
	Statistic	
۰/۶۲۰	۰/۳۵۲	آنومی
۰/۵۹۲	۰/۳۲۱	اعتماد بی فردی
۰/۵۲۳	۰/۲۴۵	نگرش به آینده
۰/۵۸۲	۰/۳۵۴	احساس نابرابری اجتماعی

بر اساس جدول شماره ۳، توزیع داده‌ها از توزیع نرمال تبعیت می‌کنند. برای تصمیم‌گیری در مورد نرمال بودن توزیع، به مقدار کالموگروف-سمیرنوف توجه می‌کنیم اگر مقدار آن بین ۱/۹۶+ و ۱/۹۶- باشد، با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان به نرمال بودن توزیع حکم کرد یا این که به مقدار سطح معنی داری توجه می‌کنیم که اگر بزرگتر از ۰/۰۵ باشد نشان گر نرمال بودن توزیع است.

توصیف داده‌ها و متغیرهای پژوهش

جدول شماره ۴ توزیع فراوانی پاسخگویان را برحسب پایه تحصیلی نشان می‌دهد. بیش از ۶۰ درصد پاسخگویان را پایه سوم و بقیه را پایه اول (۳۹/۲ درصد) تشکیل می‌دهد.

جدول شماره ۴. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب پایه تحصیلی

پایه تحصیلی	فراوانی مطلق	درصد فراوانی نسبی	درصد فراوانی تجمعی
اول	۱۵۷	۳۹/۲	۳۹/۳
سوم	۲۴۳	۶۰/۸	۱۰۰
جمع	۴۰۰	۱۰۰	---

جدول شماره ۵، توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب رشته تحصیلی را نشان می‌دهد. ۱۱/۵ درصد پاسخگویان رشته ریاضی، ۲۲ درصد رشته انسانی، ۴۹/۸ درصد رشته تجربی، ۱۰/۵ درصد فنی و ۶/۳ درصد نیز کار و دانش بوده اند.

جدول شماره ۵. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب رشته تحصیلی

رشته تحصیلی	فراوانی مطلق	درصد فراوانی نسبی	درصد فراوانی معتبر	درصد فراوانی تجمعی
ریاضی	۴۶	۱۱/۵	۱۱/۵	۱۱/۵
انسانی	۸۸	۲۲	۲۲	۳۳/۵
تجربی	۱۹۹	۴۹/۸	۴۹/۸	۸۳/۳
فنی	۴۲	۱۰/۵	۱۰/۵	۹۳/۸
کار و دانش	۲۵	۶/۳	۶/۳	۱۰۰
جمع	۴۰۰	۱۰۰	۱۰۰	---

جدول شماره ۵ توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب سن را نشان می‌دهد. همانگونه که مشاهده می‌شود، ۱۶/۳ درصد پاسخگویان ۱۵ ساله بوده اند، سن ۴۱/۸ درصد آنها ۱۶، سن ۳۱/۵ درصد آنها ۱۷، سن ۹/۳ درصد آنها ۱۸ و سن ۱/۳ درصد آنها ۱۹ سال بوده است.

جدول شماره ۶. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب سن

سن	فراوانی مطلق	درصد فراوانی نسبی	درصد فراوانی معتبر	درصد فراوانی تجمعی
۱۵ساله	۶۵	۱۶/۳	۱۶/۳	۱۶/۳
۱۶ساله	۱۶۷	۴۱/۸	۴۱/۸	۵۸
۱۷ساله	۱۲۶	۳۱/۵	۳۱/۵	۸۹/۵
۱۸ساله	۳۷	۹/۳	۹/۳	۹۸/۸
۱۹ساله	۵	۱/۳	۱/۳	۱۰۰
جمع	۴۰۰	۱۰۰	۱۰۰	-----

جدول شماره ۷ توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب آنومی را نشان می‌دهد. بر اساس جدول شماره فوق، ۲۴/۳ درصد پاسخگویان دارای آنومی پایین، ۵۷ درصد متوسط و ۱۸/۸ درصد دارای آنومی بالا بوده‌اند.

جدول شماره ۷. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب آنومی

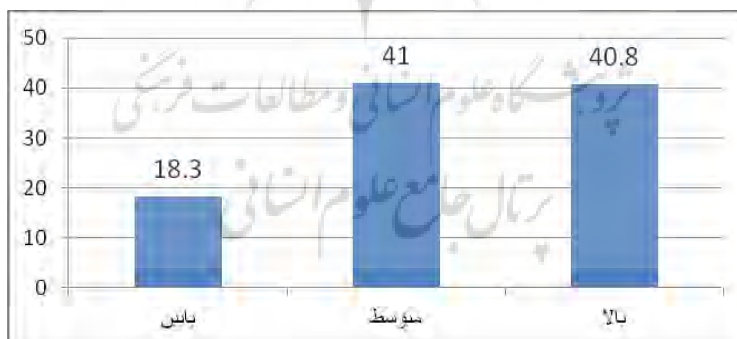
آنومی	فراوانی مطلق	درصد فراوانی نسبی	درصد فراوانی معتبر	درصد فراوانی تجمعی
پایین	۹۷	۲۴/۳	۲۴/۳	۲۴/۳
متوسط	۲۲۸	۵۷	۵۷	۸۱/۳
بالا	۷۵	۱۸/۸	۱۸/۸	۱۰۰
جمع	۴۰۰	۱۰۰	۱۰۰	---

جدول شماره ۸ توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب اعتماد بین فردی را نشان می‌دهد. ۱۷ درصد پاسخگویان دارای اعتماد بین فردی پایین، ۳۴ درصد متوسط و ۴۹ درصد از اعتماد بین فردی بالا برخوردار بوده‌اند.

جدول شماره ۸. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب اعتماد بین فردی

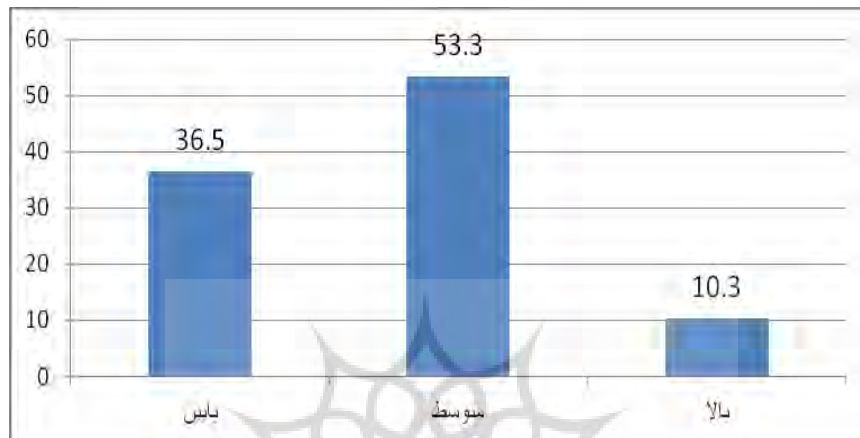
اعتماد بین فردی	فراوانی مطلق	درصد فراوانی نسبی	درصد فراوانی معتبر	درصد فراوانی تجمعی
پایین	۶۸	۱۷	۱۷	۱۷
متوسط	۱۳۶	۳۴	۳۴	۵۱
بالا	۱۹۶	۴۹	۴۹	۱۰۰
جمع	۴۰۰	۱۰۰	۱۰۰	---

نمودار ۱ توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب نگرش به آینده را نشان می‌دهد. ۱۸/۳ درصد پاسخگویان از نگرش به آینده پایین، ۴۱ درصد متوسط و ۴۰/۸ درصد نیز از نگرش به آینده بالایی برخوردار بوده‌اند.

نمودار ۱. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب نگرش به آینده

نمودار ۲ توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب احساس نابرابری را نشان می‌دهد. ۳۶/۵ درصد پاسخگویان دارای احساس نابرابری بالا، ۵۳/۳ درصد متوسط و ۱۰/۳ درصد نیز از احساس نابرابری پایین برخوردار بوده‌اند.

نمودار ۲. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب احساس نابرابری

آزمون فرضیات تحقیق

فرضیه یک: بین اعتماد بین فردی و ابعاد آنومی در بین دانش‌آموزان دختر دوره‌ی متوسطه دوم استان ایلام همبستگی معناداری وجود دارد.

اعتماد بین فردی

جدول شماره ۹. نتایج ضریب همبستگی بین ابعاد آنومی و اعتماد بین فردی

نام ضریب	مقدار ضریب	سطح معنی داری	نتیجه
آنومی	-۰/۲۱۶	۰/۰۰۰	رابطه معنی دار است.
آنومی اقتصادی	-۰/۲۰۱	۰/۰۰۰	رابطه معنی دار است.
آنومی اجتماعی	-۰/۱۸۶	۰/۰۰۰	رابطه معنی دار است.
آنومی فرهنگی	-۰/۲۲۱	۰/۰۰۰	رابطه معنی دار است.
آنومی سیاسی	-۰/۲۶۳	۰/۰۰۰	رابطه معنی دار است.

با توجه به نتایج بدست آمده، فرضیه آماری H_1 تأیید شده است و می‌توان نتیجه گرفت که بین ابعاد آنومی و اعتماد بین فردی رابطه معنی داری وجود دارد. به گونه‌ای که این رابطه معنادار و معکوس بوده است. سطوح معناداری نشانگر معنادار بودن رابطه است.

فرضیه دوم : بین نگرش به آینده و ابعاد آنومی در بین دانش‌آموزان دختر دوره‌ی متوسطه دوم استان ایلام همبستگی معناداری وجود دارد.

جدول شماره ۱۰. نتایج ضریب همبستگی بین ابعاد آنومی و نگرش به آینده

نام ضریب	مقدار ضریب	سطح معنی داری	نتیجه
آنومی	-۰/۳۷۲	۰/۰۰۰	رابطه معنی دار است.
آنومی اقتصادی	-۰/۲۶۹	۰/۰۰۰	رابطه معنی دار است.
آنومی اجتماعی	-۰/۱۹۲	۰/۰۰۰	رابطه معنی دار است.
آنومی فرهنگی	-۰/۲۳۲	۰/۰۰۰	رابطه معنی دار است.
آنومی سیاسی	-۰/۳۰۰	۰/۰۰۰	رابطه معنی دار است.

با توجه به نتایج بدست آمده، فرضیه آماری H_1 تأیید شده است و می‌توان نتیجه گرفت که بین ابعاد آنومی و نگرش به آینده رابطه معنی داری وجود دارد. به گونه‌ای که این رابطه معنادار و معکوس بوده است. سطوح معناداری نشانگر معنادار بودن رابطه است.

فرضیه سوم : بین احساس نابرابری اجتماعی و ابعاد آنومی در بین دانش‌آموزان دختر دوره‌ی متوسطه دوم استان ایلام همبستگی معناداری وجود دارد.

جدول شماره ۱۱. نتایج ضریب همبستگی بین ابعاد آنومی و احساس نابرابری اجتماعی

نام ضریب	مقدار ضریب	سطح معنی داری	نتیجه
آنومی	۰/۴۹۳	۰/۰۰۰	رابطه معنی دار است.
آنومی اقتصادی	۰/۲۰۰	۰/۰۰۰	رابطه معنی دار است.
آنومی اجتماعی	۰/۱۹۱	۰/۰۰۰	رابطه معنی دار است.
آنومی فرهنگی	۰/۲۸۴	۰/۰۰۰	رابطه معنی دار است.
آنومی سیاسی	۰/۵۱۹	۰/۰۰۰	رابطه معنی دار است.

با توجه به نتایج بدست آمده، فرضیه آماری H_1 تأیید شده است و می‌توان نتیجه گرفت که بین ابعاد آنومی و احساس نابرابری اجتماعی رابطه معنی داری وجود دارد. به گونه‌ای که این رابطه معنادار و مستقیم بوده است. سطوح معناداری نشانگر معنادار بودن رابطه است.

تحلیل رگرسیون چندگانه بر اساس رگرسیون چند متغیره خطی

به منظور بررسی تأثیر همزمان متغیرهای مستقل بر روی متغیر وابسته از رگرسیون چند گانه استفاده می‌شود. متغیر وابسته در این مطالعه به صورت شبه فاصله‌ای است. لازم به یادآوری است که روش بکار گرفته شده جهت تحلیل داده‌ها در رگرسیون خطی، روش Forward بوده است. در روش مذکور، ابتدا آن متغیر مستقل که همبستگی اش با متغیر وابسته از همه قوی تر است وارد تحلیل می‌گردد دومین متغیر، متغیری است که بعد از متغیر اول بیشترین افزایش در ضریب تعیین را باعث می‌شود. به عبارتی پس از متغیر اول بالاترین مجذور همبستگی را با متغیر وابسته داراست. سومین متغیر آن است که پس از تفکیک دو متغیر مقدم بر آن، بالاترین مجذور همبستگی را با متغیر وابسته داراست. به همین ترتیب متغیرهای دیگر که مجذور همبستگی هر یک از آنها با متغیر وابسته بزرگترین است، وارد معادله می‌شوند. البته در مدل رگرسیونی صرفاً متغیرهایی وارد می‌شوند که رابطه معنی داری با متغیر وابسته در تحلیل دومتغیره داشته اند و متغیرهایی که رابطه معنی داری با متغیر وابسته نداشته اند، در مدل رگرسیونی وارد نشده‌اند.

نتایج و تحلیل رگرسیون چندگانه

پس از ورود متغیرهای مستقل در تحلیل رگرسیونی، بر اساس روش پیش رونده، طی سه مرحله متغیرهای احساس نابرابری، نگرش به آینده و اعتماد بین فردی معنی‌دار بوده اند.

جدول شماره ۱۲. متغیرهای مستقل باقیمانده در مدل رگرسیون چند گانه برای آنومی

انواع مدل	ضرایب استاندارد نشده B	ضرایب استاندارد شده Beta	مقدار t	سطح معنی داری
مقدار ثابت	۲۸/۵۶۳	----	۱۲/۰۱۹	۰/۰۰۰
احساس نابرابری	۴/۵۵۰	۰/۴۱۸	۱۰/۴۰۹	۰/۰۰۰
نگرش به آینده	-۰/۹۶۳	-۰/۲۱۲	-۵/۲۰۱	۰/۰۰۰
اعتماد	-۰/۲۳۰	-۰/۱۲۳	-۳/۰۴۶	۰/۰۰۲

پس از ورود متغیرها و استفاده از روش پیش رونده، شش مدل به صورت مرحله به مرحله ایجاد شده اند. در مدل نهایی متغیرهای مستقل احساس نابرابری، نگرش به آینده، گمگشتگی فرهنگی، احساس امنیت اجتماعی، اعتماد بین فردی و نظارت خانوادگی معنی دار بوده اند. جدول شماره ۱۲ ضریب همبستگی چندگانه و ضریب تعیین مدل‌های مختلف را نشان می‌دهد. مدل نهایی توانسته است ۴۱ درصد تغییرات متغیر وابسته را تبیین نماید.

نتیجه گیری

فرضیه اول:

با توجه به نتایج بدست آمده، فرضیه آماری H_1 تأیید شده است و می توان نتیجه گرفت که بین ابعاد آنومی و اعتماد بین فردی رابطه معنی داری وجود دارد. به گونه ای که این رابطه معنادار و معکوس بوده است. سطوح معناداری نشانگر معنادار بودن رابطه است.

فرضیه دوم:

با توجه به نتایج بدست آمده، فرضیه آماری H_1 تأیید شده است و می توان نتیجه گرفت که بین ابعاد آنومی و نگرش به آینده رابطه معنی داری وجود دارد. به گونه ای که این رابطه معنادار و معکوس بوده است. سطوح معناداری نشانگر معنادار بودن رابطه است.

فرضیه سوم:

با توجه به نتایج بدست آمده، فرضیه آماری H_1 تأیید شده است و می توان نتیجه گرفت که بین ابعاد آنومی و احساس نابرابری اجتماعی رابطه معنی داری وجود دارد. به گونه ای که این رابطه معنادار و مستقیم بوده است. سطوح معناداری نشانگر معنادار بودن رابطه است.

برای شناخت و بررسی پدیده های اجتماعی، باید ابعاد گوناگون آن را مطالعه کرد و متغیرهای بیشتری را در رابطه با مسئله مد نظر همراه با دقت بیشتری سنجید. پژوهش های مختلف فقط می توانند ابعاد محدودی از یک مسئله را بررسی کنند، حال آنکه مسائل اجتماعی ابعاد گوناگون و متعددی دارد و از مسائل مختلفی نیز تأثیر و تأثر می پذیرد.

پیشنهادهای

برای بررسی دقیق تر و همه جانبه تبیین ابعاد مختلف آنومی لازم است تحقیقات بیشتر و گسترده تری در این زمینه صورت پذیرد که در زیر به چند نمونه اشاره می کنیم:

≠ فرهنگ سازی برای فراگیر شدن افزایش سطح آگاهی از علل مختلف بروز آنومی در نوجوانان به خصوص در بین دختران از طریق رسانه های جمعی همچون مطبوعات، برنامه های رادیویی و تلویزیونی، کتب درسی دوره های مختلف تحصیلی، و. که خود به افزایش سواد رسانه ای افراد منجر می شود.

≠ با در نظر گرفتن پیچیدگی و چندبعدی بودن موضوع (ابعاد مختلف آنومی) لازم به نظر می رسد که تحقیقاتی صورت بگیرد که از روش های مختلف به خصوص از روش های کیفی مانند مشاهده و مصاحبه استفاده شود، تا به درک عمیق تری از موضوع دست یابیم.

≠ وجود مشاورین آگاه در تمامی مدارس ابتدایی به ویژه در مناطق محروم کمک شایانی به روند صحیح جامعه پذیری و تربیت شهروند مطلوب در جامعه می نماید.

≠ بررسی و تعیین میزان تحقق اهداف، بهبود پس از اجرا و توجه به نتایج کاربردی و پیشنهادهای عملی پژوهش حاضر.

≠ توجه بیشتر و واقعی تر در ارتباط با هماهنگی کردن ارزش‌ها، اهداف، آرمان‌ها و امکانات، راه‌ها و وسایل نیل به اهداف موجود در جامعه.

≠ هماهنگی در کارکردها، ارتباط، محتوا و پیام رسانه‌های جمعی، ترویج ارزش‌های خاص متناظر با وسایل و هنجارهای حاکم و ظرفیت‌های داخلی و خارجی.

منابع

- 0 ابرنآبادی، حسین (۱۳۸۴). *تقریرات درس جرم‌شناسی*، تهران: انتشارات دانشگاه امام حسین (ع).
- 0 ادگار، اندرو و دیگران؛ مفاهیم کلیدی در نظریه فرهنگی، ترجمه: ناصرالدین علی تقویان، تهران، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۸۸، چاپ اول.
- 0 اسکیدمور، ویلیام؛ (۱۳۸۵)، *تفکر نظری در جامعه‌شناسی*، ترجمه: علی محمد حاضری و دیگران، قم: پژوهشکده علوم و فرهنگ اسلامی، چاپ اول.
- 0 جهانگللو، رامین. (۱۳۷۷). *شوپنهاور و نقد عقل کانتی*، مترجم محمد نبوی، تهران: نشر نی، چاپ اول.
- 0 دورکهایم، امیل (۱۳۷۸)، *خودکشی*، مترجم: نادر سالار زاده، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.
- 0 دورکیم، امیل. (۱۳۷۷). *دوگانگی طبیعت بشری و شرایط اجتماعی آن*، فصلنامه علوم اجتماعی، تهران: دانشکده علوم انسانی دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۰، ۱۶۱-۱۳۹.
- 0 رجب زاده، احمد و کوثری، مسعود، (۱۳۸۲)، *آنومی سیاسی در ایران*، نامه علوم اجتماعی، شماره. پیاپی ۲۱، مجلد ۱۱، شماره ۱.
- 0 رفیع پور، فرامرز. (۱۳۷۹). *آنومی یا آشفتگی اجتماعی*، پژوهشی در زمینه پتانسیل آنومی در شهر تهران، تهران: انتشارات سروش، چاپ اول.
- 0 سیرز و دیگران، ۱۹۹۱، به نقل از حسن پاشا شریفی (۱۳۸۱). *اصول روان سنجی و روان آزمایی*. تهران، انتشارات رشد، چاپ هشتم، صفحه ۴۱۳.
- 0 کردزنگنه، منوچهر (۱۳۸۵) *بررسی رابطه زمینه‌های اجتماعی با آنومی در میان دانش آموزان پیش دانشگاهی شهرستان رامهرمز*، مجله علوم اجتماعی، شماره ۲.
- 0 کرلینجر، فرد، ان (۱۳۷۶)، *مبانی پژوهش در علوم رفتاری*، جلد دوم، ترجمه: حسن پاشا شریفی ونجفی زند، تهران: نشر آوای نور.
- 0 Ciegel. J. Larry. (2001) *Criminology Theories Patterns and typologies* wadsworth.
- 0 Christina Lanier and Michael O. Maume (2009), *Intimate Partner Violence and Social Isolation Across the Rural/Urban Divide*, VIOLENCE AGAINST WOMEN 2009; 15; 1311.
- 0 Münch, R. (2007). *Talcott Parsons. in: Kaesler, D. (Hrsg.) (2007). Klassiker der Soziologie: von Talcott Parsons bis Anthony Giddens. Band II, ۵. Auflage. München. P. 24-50.*
- 0 Sheikhi, M. T. (2007). *Sociology and Social Work Social Issues*, Tehran Publications Harir. [Persian]
- 0 Wenzel, V., & Weichold, K., & Rainer, K. (2009). *The life skills program IPSY: Positive influence on school bonding and prevention of substance misuse*. Journal of Adolescence, (32), 1391-1401.